

Det vilde jo være noget lignende som, naar man her ved Vedtagelsen af Loven om den første Statsjernbane her i Landet, havde sagt: Nei, for Himlens Skyld, lad os afholde os derfra, thi Konsekvensen deraf vilde jo blive 100 Millioner til Statsjernbaner. Det, der spørges om her, er om man overhovedet vil gaa ind paa Lovforslagets Hovedtanke og yde Statshjælp til Selvhjælp, om man vil gaa ind derpaa under den Form, som her foreligger, om man paa dette Forsøg vil anvende disse to Millioner med fuldt Forbehold af, at, naar de to Millioner ere opbrugte, eller, rettere sagt, der er lagt Beslag paa dem, saa at tage under fornyet Overveielse, om og paa hvilken Maade man vil gaa videre. — Der er fra flere ærede Valeres Side fremhævet Nødvendigheden af at faae Oplysninger om finansielle Momenter, der knytte sig eller kunne knytte sig til dette Lovforslag, og der er stærkt bebrejdet Regjeringen, at den ikke ved Lovforslagets Fremkomst har forsynet det ærede Thing med en Række af statistiske Oplysninger og Sandshulighedsberegninger til Veiledning ved Drøftelsen af Lovforslaget. Da disse Bebrejdelser idelig vende tilbage, skal jeg dog derved udtale, at jeg ikke ser rettere, end at det, der allerede er meddelt og foreligger for Alle gjennem det statistiske Bureaus Meddelelser, behøver ikke at trykkes op i Bemærkningerne til Lovforslaget, og det, som gaar videre, Sandshulighedsberegninger, byggede derpaa, tror jeg, det er ganske ørkesløst for mig at ville fremkomme med, thi enhver saadan Beregning støtter sig paa et Skøn, et ganske individuelt Skøn, og en saadan Beregning har altsaa i Virkeligheden ikke nogen Værdi undtagen for den selv, som foretager den, og som tror paa Udgangspunktet. Dersom man f. Ex. vilde tage til Udgangspunkt de Tal, som det ærede Medlem for Veile Amtz 3die Valgkreds (Th. Nielsen) meddelte, og om hvis Rigtighed jeg ikke har nogen Grund til at tvivle, og som angive Befolkningstallet mellem det attende og det femogfyrrtyvende Aar — man kan ogsaa sige Befolkningstallet til det femoghalvtredstindstyvende Aar, hvilke Personer jo alle ere berettigede til eventuelt at komme til at nyde — de Tal, der angive, hvormange Husmænd der er i Landet, hvormange af disse der er jordløse, hvormange Indfødte, hvormange Fabrikarbejdere osv., vil jeg dog nok spørge om, hvad i Virkeligheden disse Tal betyde. I mine Tanker aldeles Intet, naar Sagen er istand til med nogenomhelst Nøiemghed at træffe det Rette med Hensyn til, hvor mange Hundreder af disse Tusinder og Hundredetusinder, der i

Virkeligheden ville benytte Alderdomsforsørgelsesanstalten. Det er jo dog det, det kommer an paa, og jeg har ikke fundet Anledning til at levere til det ærede Thing noget Skøn i saa Henseende fra min Side, overbevist om, at dette Skøn absolut vil blive underkjendt eller overkjendt, hvad man nu vil, efter Enhvers egen Smag og Behag. Det er Erfaringer og kun Erfaringer, der kunne lære En Noget i saa Henseende, og Erfaringer kunne kun vindes ved at bringe et Offer, og det er det, jeg har foreslaaet. Man har ligeledes villet beregne, hvor Mange der kunde gives Udgang til Forsørgelsesanstalten, førend dens Kræfter ere udtømte. Det er i mine Tanker et temmelig ørkesløst Regnestykke at ville opstille. For at afgjøre dette, maatte man vide, i hvilken Alder Folk i Gjennemsnit indtræde i en saadan Anstalt, hvor stor Forsørgelse Folk i Gjennemsnit ønsker at erhverve; man maatte vide, i hvilket Tal Mænd i Forhold til Kvinder indtræde i Anstalten; man maatte vide, i hvilket Forhold disse ere gifte eller ugifte, kort sagt, Beregningen beror paa, eller rettere sagt kan bero paa en saadan Mangfoldighed af Tilfælde, at jeg ikke tror, det vilde give nogen virkelig Veiledning at forsøge paa at gjøre en saadan Beregning. Ganske vist vilde en saadan Beregning, naar den var kommen frem igjennem Bemærkningerne, kunde have hindret ærede Medlemmer i at gjøre sig skyldig i en saa kolossal Feiltagelse som den, hvori det ærede Medlem for Præsto Amtz 6te Valgkreds (Vojzen) gjorde sig skyldig i det Regnestykke, han stillede op; men jeg ser ikke rettere, end at det er af de Spørgsmaal, som, dersom der ellers stænkes Lovforslaget nogen videre Opmærksomhed, vilde kunne blive Gjenstand for Drøftelse i et Udvalg. Da jeg brugte Udtrykket „kolossal“, vil jeg dog, for at det ærede Medlem for Præsto Amtz 6te Valgkreds ikke skal betragte det som en Uhosflighed, nærmere forklare, hvori den store Feiltagelse fra hans Side ligger, Den ligger dert, at han har beregnet, at de to Millioner i det Høieste vilde voxe med — jeg tror, det var 50 pCt. Det er jo umuligt at sige, i hvilken Gjennemsnitsalder Folk i Reglen ville træde ind i Anstalten; ligesom det ogsaa er umuligt at sige, om de strax ville træde ind med større Beløb paa een Gang eller først med successive Beløb. Men dersom Indtrædelserne sker i den Alder, som ligger midt imellem det første Aar, hvori man kan indtræde, nemlig det 18de Aar, og det sidste Aar, førend Døren lukkes, altsaa midt imellem det 18de og 45de Aar, saa vilde man jo ogsaa derefter kunne beregne, naar Livrenten i Gjennemsnit skulde fjødes,